

PARTIJEN VOOR VRIJHEID & VERANTWOORDELIJKHEID

Pieter Hoekstra

Nog een paar weken en dan kunnen we alweer naar het stemlokaal. Gelukkig ging het qua opkomst met de gemeenteraadsverkiezingen behoorlijk goed. Enkele partijen hebben veel verloren, maar vooral de opiniepeilers zijn onderuitgegaan. Zij zaten er gemiddeld faliekant naast! Even scheen de avond ná de verkiezingen de grootste verliezer de speler te worden die eigenlijk niet eens meedeed.

Geert Wilders leek zelf zijn glazen in te gooien die nog veilig in de porseleinkast waren blijven staan. Even ontstond er rumoer, maar al snel wordt weer zichtbaar waartoe deze overlevingskunstenaar in staat blijkt. Hij moet aanmerkelijk slimmer zijn dan waar zijn opponenten hem van willen verdenken. Ik voorstel dat hij de komende weken op weg naar de Europese verkiezingen de aandacht nog stevig op zichzelf zal weten te vestigen. En weer zal het hem geen windeieren leggen.

Jammer is dat het in de politieke discussies daarmee in de komende weken weer niet over de inhoud zal gaan. Waar staat Europa voor? Waar gaan we met elkaar naar toe? Opmerkelijk is dat het liberale gedachtegoed in de waardering van de EU tot de uitersten leidt: hemel (D66) of hel (PVV). De andere partijen hangen daar wat meer tussenin. Dat kan sinds 'links' en 'rechts' in het politieke landschap niet meer echt bestaan. Wat dat betreft lijkt de 21ste eeuw meer op de 19e, waarin het liberalisme verreweg de dominante politieke stroming was.

In de lijn van de liberale filosoof John Locke (1632-1704) is het uitgangspunt van het liberalisme 'zo veel mogelijk vrijheid van het individu zolang deze de vrijheid van anderen niet beperkt.' Twee van de drie liberale partijen tooien zich met de dubbel-letters 'VV'. Weet u uit uw hoofd waar deze letters voor staan?

Kunnen we dat trouwens van alle andere drie-letterige politieke partijen moeiteloos oplepelen? Ik moest er zwaar over nadenken waar die ene 'V' bij de VVD ook al weer voor stond. 'Vrijheid' kon ik nog bedenken, maar die andere... Op de startpagina van de VVD kom je 'Volkspartij' als woord niet meer tegen. Bij de PVV is de eerste 'V' eigenlijk niet meer dan een voorzetsel. Beide partijen zou ik daarom een echt liberale naamsverandering willen aanbevelen. John Locke spreekt van een *sociaal contract* tussen de overheid en het volk. In die lijn zouden de twee letters daarom opnieuw twee kanten van dezelfde medaille weergeven. De ene kant is dan de 'Vrijheid' en de andere die van 'Verantwoordelijkheid'. Zonder de laatste ontspoot de Vrijheid altijd weer opnieuw en is nooit wat mensen als Locke, onze eigen Spinoza en Hugo de Groot voor ogen hebben gehad, om een paar voorzaten te noemen. Niet onterecht noemde Viktor Frankl 'Vrijheid' de duistere zijde van deze medaille en 'Verantwoordelijkheid' dus de lichte kant. Als iedereen enkel streeft naar vrijheid... dan breken er duistere tijden aan. Ach, en maak van D66 dan meteen de DVV, want die twee cijfers zeggen ook enkel nog iets over de vorige eeuw. O ja, en gebruik dan meteen ook maar de volle naam, zodat we elke keer weer horen dat het gaat over Vrijheid én Verantwoordelijkheid. En voor Frankl geldt immers de vergelijking:

Vrijheid + Verantwoordelijkheid = Zin. En dus ook:

Zin = Vrijheid + Verantwoordelijkheid.

Nu rest de vraag of onze Nederlandse Europarlementariërs in de komende weken nog in beeld komen? Mijn onderbuik-gevoel zegt van niet. Ik durf te voorstellen dat er weer een of ander relletje opdoemt, waardoor onze nationale politici fel zullen uithalen naar Wilders. Ach, en de uitslagen daarvan laten zich raden.